

Novosti - Izkušnje - Pobude

TIPIZACIJA DELOVNO VARSTVENIH OBLEK MEDICINSKIH SESTER IN DRUGIH DELAVCEV, KI NEGUJEJO IN OSKRBUJEJO BOLNIKA

V prejšnji številki Zdravstvenega obzornika so bili objavljeni normativi za delovno varstvene obleke posameznih delavcev v zdravstvenih organizacijah združenega dela SR Slovenije, ki jih je potrdil Svet skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij SR Slovenije na svoji seji dne 26. 2. 1975.

Vzporedno z razpravo o normativih delovno varstvenih oblek smo se zavedali potrebe, da se dogovorimo tudi o dopoljnjeni tipizaciji delovno varstvenih oblek na osnovi sprejetih standardov. Zato je organiziral tudi Zdravstveni obzornik javno razpravo in zbiral predloge za izboljšanje estetskega videza, cenenosti nabave in vzdrževanja ter najboljše zaščite pri delu delovno varstvenih oblek medicinskih sester in drugih delavcev, ki negujejo in oskrbujejo bolnika.

Komisija za bolnišnično in izvenbolnišnično službo Zveze društev medicinskih sester Slovenije je pripravila osnutek za tipizacijo delovno varstvenih oblek delavcev, ki negujejo in oskrbujejo bolnika. V predlogih je v glavnem potrjeno sedanje stanje. Novost je opuščanje belih predpasnikov prek zaščitnih oblek. Zaščitni predpasniki naj bodo namenski in za enkratno uporabo. Zato ima zaščitna obleka spremenjen kroj, ki je enak seveda za **medicinske sestre, zdravstvene delavce z nepopolno srednjo šolo** oziroma za **dijake sestrskih šol**, strežnice in čistilke ter za vsak profil v drugačni barvi.

Obleke iz bombažnih tkanin imajo zgornji beli del ovratnika prišit na obleko, da se izognemo dragemu in zamudnemu škrobljenju.

Dvodelne obleke višjih medicinskih sester se uporabljajo tudi že iz polsintetične tkanine.

Predsedstvo Zveze društev medicinskih sester Slovenije in sekcija glavnih medicinskih sester pri Skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij SRS sta potrdila naslednjo tipizacijo delovno varstvenih oblek delavcev, ki negujejo in oskrbujejo bolnika:

Višja medicinska sestra

ima **dvodelno obleko svetlo modre barve** z belim ovratnikom, krilo je rahlo zvončasto. Tkanina je po JUS ali polsintetična. Patronažni komplet je iz kamgarna temno modre barve s svetlo modro bluzo.

Komplet za medicinske sestre v socioterapevtskih dejavnostih psihiatričnih bolnišnic je enak kot patronažni, samo da je temno modre bele barve.

Glavne višje medicinske sestre zdravstvenih organizacij združenega dela oziroma TOZD in višje medicinske sestre učiteljice imajo lahko za posebne naloge temno modre dvodelne obleke enakega kroja.

Medicinska sestra

ima **enodelno obleko svetlo modre barve** z belim prišitim ovratnikom. Kroj je rahlo zvončast s podaljšanim zapenjanjem prek pasu in dvema žepoma. Levo zgoraj je našiv

Delovna obleka za medicinske sestre s spremenjenim krojem

s tremi prečnimi robovi za pripenjanje napisnih tablic. Rokavi so kratki ali tričetrtinski z razporkom. Pas, ki je narejen za zavezovanje, se lahko tudi ne uporablja (glej skico). Tkanina je po JUS.

Zdravstveni delavci nege z nepopolno srednjo šolo

imajo obleko enakega kroja kot medicinske sestre, samo da je **bele barve** in iz debelejše tkanine.

Bolniške strežnice

imajo obleko enakega kroja kot medicinske sestre s prišitim belim ovratnikom in iz **modro belo tkanega pepita poplinastega vzorca**.

Čistilke

imajo obleko enakega kroja kot medicinske sestre s prišitim belim ovratnikom in iz **sivega poplina**.

Vsi delavci za nego in oskrbo bolnika nosijo bele čepice, ki so lahko za enkratno uporabo (izrezane iz ustreznega papirja). Čevlji naj bodo ortopedski. **Napisne tablice** imajo izpisano ime in priimek ter naziv delavca. Osnovna barva traku na tablici nakazuje, v katero dejavnost spada delavec (npr.: modra barva — nega bolnika, rdeča barva — administracija, siva barva — gospodarstvo, črna barva — zdravnik, rumena barva — tehnična služba, zelena barva — druga zdravstvena dejavnost).

Poleg navedenih delovno varstvenih oblek, ki jih dobijo posamezni delavci po profilih in ustreznih normativih, se v določenih specialnih delovnih enotah (intenzivna terapija, operacijski blok) uporabljajo tudi **namenske varstvene obleke** posebnega kroja in barve samo za delo v teh enotah.

Izdelovalci konfekcije, ki so zainteresirani za izdelavo delovno varstvenih oblek v zdravstvu, so seznanjeni z navedenimi spremembami. Triglav konfekcija Kranj že izdeluje te varstvene obleke, tovarna Toper Celje jih bo tudi prevzela v svoj obširni program konfekcije za zdravstvene delovne organizacije.

Zveza društev medicinskih
sester Slovenije

KAKO IMA KLINIČNI CENTER V LJUBLJANI ORGANIZIRANO OBRATOVANJE Z BOLNIŠKIM PERILOM*

Na kolegiju glavnih medicinskih sester KC v Ljubljani so sprejeli nov postopek pri obratovanju z bolniškim perilom.

Ker je začela obratovati nova pralnica tega zavoda, je bilo treba urediti tudi enoten postopek za odvažanje in dovažanje čistega oziroma umazanega perila na oddelke in od tod v pralnico.

Zadevna navodila so naslednja:

— določeno število posameznih kosov čistega in zlikanega perila se v pralnici razporedi v prozorne PE vreče. Paketi se naročito s pisмено naročilnico, prepeljejo na oddelke oziroma v hišni depo, kjer se neodprti uskladiščijo. Količina perila je odvisna od želja uporabnikov;

— zaloga čistega perila na oddelkih oziroma v hišnih depojih sme zadoščati največ za dva dni, prekinitvev oskrbe s čistim perilom ne sme trajati več kot en dan;

— transportna skupina prepelje zahtevano količino čistega perila do oddelka oziroma do sprejemnega mesta na oddelku. Oseba na oddelku, ki ima nalogo, da sprejme perilo, ga preloži v priročno skladišče in odpelje prazen transportni voziček na ustrezno mesto za zbiranje umazanega perila. Umazano perilo se že na mestu uporabe spravlja v ustrezno obarvane vreče, in sicer:

bele vreče — za umazano bolniško perilo obstojnih barv,

modre vreče — za močno umazano bolniško perilo obstojnih barv,

rumene vreče — za perilo, ki zahteva pregled v pralnici oziroma poseben način pranja,

zelene vreče — za operacijsko perilo.

Posebej je treba paziti, da se v vreče z umazanim perilom ne odmetavajo najrazličnejši predmeti, ki med pranjem oškodujejo perilo in stroj (škarje, steklo, kemični svinčniki);

— osebe na oddelkih, ki so dolžne ravnati z umazanim perilom, naložijo zavezane vreče s perilom (12 kg) na voziček za zunanji transport. V poskusnem obdobju je treba vsako vrečo označiti s samolepilno etiketo, kjer je napisana klinika in oddelke;

---

* Bilten kliničnega centra v Ljubljani, št. 3/75.

— praviloma poteka zunanji transport čistega in umazanega perila v stavbi KC, Zaloška 7, v popoldanskem času, v dislociranih stavbah pa dopoldan. V izjemnih primerih in po dogovoru se odvaža umazano perilo tudi dvakrat dnevno;

— po dostavi umazanega perila se transportni voziček v pralnici temeljito opere, zatem pa se uporablja za dostavo čistega perila;

— za odmetavanje smeti se uporabljajo črne PE vreče;

— v etažah KC se z usposobitvijo nečistega dela posteljne postaje lahko uredi tudi centralno mesto za zbiranje in transport smeri;

— za nemoten in higiensko neoporečen vertikalni transport čistih in nečistih materialov v KC morata biti na razpolago dve ločeni dvigali — čisto in nečisto;

— za inštitute in specialistične ambulante na polikliniki se uredi posebno sprejemno in oddajno mesto za perilo na polikliniki;

— delovno varstvene obleke bodo označene s številkami, kot je razvidno iz pravnika o delovno varstvenih oblekah, dostavljene pa bodo na ustrezno sprejemno mesto za čisto perilo;

— glavne medicinske sestre bodo izvedle instruktažo osebja, ki bo ravnalo s čistim in umazanem perilom;

— komercialna služba KC mora zagotoviti potrebno količino ustreznih PE vreč, da ne bo motena organizacija tega dela.

SPOŠTOVANE KOLEGICE, PATRONAŽNE MED. SESTRE!

Reforma našega šolstva, torej tudi zdravstvenega šolstva, nam daje možnost, da bomo medicinske sestre po pridobljeni osnovni izobrazbi izobraževali dalje na višji šolski stopnji ali v obliki podiplomskega študija za posebno zahtevne in specializirane naloge v zdravstvu.

Vsestranske zahteve kažejo, da moramo v prid vsem slovenskim področjem, tudi zunaj večjih zdravstvenih centrov, pomisliti tudi na patronažne med. sestre; da jih bomo dobili dovolj in primerno izobražene, jim moramo dati možnost formalnega šolanja za to nemalo zahtevno delovno področje.

Ve, ki ste to službo pri nas zgradile in jo danes kljub velikim vrzelim v svojih vrstah uspešno opravljate, najbolje veste, *kaj naj bi šola dala* bodoči patronažni med. sestri, kako naj bo *organiziran študij*, da ji bo dostopen, in kaj naj bi ji dajali tudi kasneje v oblikah *permanentnega izobraževanja*.

Vzemite si torej nekaj časa ter napišite svoje misli, predloge in probleme; vse bomo prebrali in o vseh razmišljali ter njihov povzetek objavili tudi v naši reviji, predvsem pa jih bomo uporabili kot predloge za izdelavo sodobnih in uspešnih učnih programov. Hvala!

Uredništvo Zdravstvenega obzornika
61000 Ljubljana, Vidovdanska 9